

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД

НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С О Ф И Я

92-00-172
 30 SEP 1996

С/Т А Н О В И Щ Е

от МЛАДЕН ЧЕРВЕНЯКОВ - министър на правосъдието

по к.г. N 17/96 г.

ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 17 септември 1996 г. по к.г. N 17/1996 г. Конституционният съд е допуснал за разглеждане искането на главния прокурор за установяване противоконституционността на § 15а от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за съдебната власт (Д.В. бр. 64/1996 г.). Министърът на правосъдието е конституиран като заинтересувана страна.

Считам, че искането на главния прокурор е неоснователно по следните съображения:

1. Главният прокурор твърди, че с приемането на § 15а ЗДЗСВ Народното събрание е излязло извън компетенциите си, тъй като тълкува една конституционна норма (§ 4 ПЗРК), а това "може да стане само по реда и при условията, при които Народното събрание изменя и допълва разпоредби на Конституцията" (Р. 3/92 на КС). Едно такова твърдение не може да бъде споделено.

Първо, нормата на чл. 15а ПЗРЗСВ няма тълкувателен характер. Нейната правна същност е друга. Текстът на § 15а гласи: "Висшият съдебен съвет упражнява правомощията си относно избирането на кандидати за председатели на Върховния касационен съд и Върховния административен съд, преназначаването по § 3 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за съдебната власт и назначаването на заместник-председателите, председателите на отделения и съдиите във Върховния касационен съд и във Върховния административен съд, определянето на броя, на съдебните райони и седалищата на апелативните съдилища и седалището на военно-апелативния съд, назначаването на съдиите в апелативните съдилища и военно-апелативния съд след приемането на закон за Върховния административен съд и на процесуалните закони, уреждащи трипланционното съдебно производство."

Тази норма не е тълкувателна, а правно-организационна. Такива норми от организационен характер има обикновено в устройствените и процесуални закони, включително и в ЗСВ, като например § 3, § 4, § 12, § 15 и т.н.

Второ, нормата на § 15а не тълкува § 4 ПЗРК, която гласи: "Определената с Конституцията организация на съдебната власт влиза в действие след приемането на новите устройствени и процесуални закони, които трябва да бъдат приети в срок по § 3 ал. 2". Това, че ЗДЗСВ се приема на основание § 4, от Конституцията (§ 2) не означава, че обикновеният законодател тълкува конституционна норма. И целият Закон за съдебната власт е приет въз основа на Конституцията, включително и на § 4, но това не означава, че той има пряко тълкувателен характер. Разбира се, законодателят когато приема един закон, трябва да

се съобразява с Конституцията, да тълкува нейните норми, които имат принципен характер и тези конституционни принципи и идеи трябва да намерят отражение в текущото законодателство. Всяка правна норма от законов или подзаконов нормативен акт конкретизира Конституцията и трябва да бъде в унисон с нея, но това не означава, че пряко я тълкува за да се изисква специалния процедурен ред за приемането ѝ (Р. 3/92 г. на К.С).

Главният прокурор се позовава на Р. 13/96 г. на КС, но аналогията не е точна. Това е така защото КС е обявил за противоконституционна т. 2 от Решение на НС (Д.В. бр. 56/96 г.), а в конкретния случай става дума не за решение, а за закон. Освен това съдържанието на т. 2 от отмененото решение не се покрива с § 15а ЗСВ. Със закон може да се тълкуват законови правни норми и като законодателна техника много често се използва (напр. § 4 от Закона за изменения и допълнения на Закона за възстановяване собствеността върху одържавени недвижими имоти (Д.В. бр. 51/96 г.); § 1, § 2, § 3 от Закона за държавната собственост (Д.В. бр. 44/96 г. и др.). Но както посочихме по-горе § 15а ЗСВ няма тълкувателен, а правно-организационен характер.

Следователно, твърдението на главния прокурор, че с приемането на § 15а ЗСВ, Народното събрание е излязло извън своята компетентност, защото не по съответния ред тълкува § 4 К, е неоснователно. Нормата на § 15а ЗСВ не е тълкувателна и с нея не се тълкува пряко конституционната норма.

2. В искането си главния прокурор счита, че § 15а ЗСВ противоречи на чл. 5, ал. 2, чл. 119, ал. 1, чл. 129, ал. 1 и 2, чл. 133 от Конституцията, но по същество мотивира своето становище с принципа за разделение на властите (чл. 8 К) и независимостта

на съдебната власт (чл. 117, ал. 2К). Това твърдение не може да бъде споделено.

Конституционният съд с Р. N 6/1993 г. по к.г. N 4/93 г. (Д.В. бр. 36/93 г.) е посочил, че "в термина "разделение на властите", както и в много други правни термини има известна условност, но той се употребява и днес по традиция, създадена под въздействието на определени исторически и политически фактори. Правното и политическо съдържание на термина "разделение на властите" се състои в това, че държавната власт има три основни сфери на проявление, възложени на три основни системи от органи, които са относително независими един от друг и функционират в определена взаимна връзка. Става дума за трите основни функции на държавната власт, т.е. разграничаване компетентността между трите групи органи, а не някакво привластие, изключено в управлението на съвременната държава. Така схванато, разделението на властите е метод за оптимално функциониране на върховната държавна власт и средство за предотвратяване на евентуален произвол от страна на другите държавни органи, което рефлектира върху правата на гражданите. Научното обяснение изисква да се държи сметка и за това, че няма "китайска стена" между различните власти, че те взаимодействат помежду си и че в последна сметка са прояви на единната държавна власт и суверенитет. Тази е идеята, вложена в чл. 8 от Конституцията, който гласи "Държавната власт се разделя на законодателна, изпълнителна и съдебна."

Нормата на § 15а ЗСВ с нищо не нарушава принципа за разделение на властите и независимостта на съдебната власт. Законодателят не е иззел чужди правомощия и по-конкретно тези на ВСС, а е конкретизирал последователността на провеждането на съдебната реформа. И тя е напълно естествена, защото най-

напред трябва да се приемат процесуалните закони, по които ще се правораздава и след това се назначават магистратите в съответните органи. Изрично КС подчертава, че "Всяка институция, лишена от персонален състав, престава да съществува", че "До приемането на новите процесуални закони, което е изискване на § 4 от Конституцията правораздаването се осъществява от сега съществуващите съдилища по реда на НПК, ГПК, ЗАП (Р. N 7/94 г., Д.В. бр. 79/94 г.). В същото решение КС се спира на разликата между "влизане в сила" на един закон и "влизането му в действие". Именно това е имал предвид законодателят при приемането на § 15а ЗСВ.

Господа конституционни съдии, предвид на изложеното, моля да отхвърлите искането на главния прокурор за обявяване противоконституционността на § 15а от Закона за допълнение на Закона за съдебната власт.

МИНИСТЪТ

